

Neussonde

Maag-, Darm- en Leverziekten / Endoscopiecentrum

Inleiding

Binnenkort wordt bij u een voedingssonde geplaatst. In deze folder leggen wij u uit hoe u zich thuis moet voorbereiden, wat het onderzoek inhoudt en hoe het onderzoek verloopt. Wij geven ook advies over verzorging en gebruik van de neussonde.

Wat is een neussonde?

Een voedingssonde is een dun, flexibel slangetje dat via uw neus, keel, slokdarm en maag in de dunne darm wordt geplaatst. Door dit slangetje krijgt u de sondevoeding.

Het inbrengen van de sonde wordt gedaan met een nasale scoop: dit is een flexibele slang met aan het uiteinde een klein lampje en een cameraatje. Nasaal betekent via de neus, het slangetje past door uw neusholte.

Vorbereiding

Een goede voorbereiding is belangrijk voor het goed en veilig kunnen uitvoeren van het onderzoek:

- uw slokdarm en maag moeten leeg zijn om het onderzoek goed uit te voeren. Is het onderzoek 's morgens? Dan mag u vanaf **24.00 uur 's nachts** voor het onderzoek niets meer eten en drinken. Gebruikt u sondevoeding, dan moet u hiermee **zes uur voor** het onderzoek stoppen. Roken wordt afgeraden. U mag uw ochtendmedicijnen **niet** innemen, tenzij iets anders is afgesproken;
- Is het onderzoek 's middags? Dan mag u **'s morgens alleen een licht ontbijt** (een kop thee met een beschuit) eten of sondevoeding. Dit moet wel **minimaal zes uur** voor het onderzoek zijn. Uw medicijnen kunt u 's morgens gewoon innemen, tenzij anders met u is afgesproken;
- draag tijdens het onderzoek gemakkelijk zittende kleding;
- neem uw identiteitsbewijs mee naar het ziekenhuis;
- meldt u zich 15 minuten voor het afgesproken tijdstip bij de polikliniek MDL.

Diabetespatiënten

Is bij ons bekend dat u diabetes (suikerziekte) heeft, dan zit er extra informatie bij deze folder. Krijgt u géén inlegvel terwijl u wel diabeet bent, neemt u dan contact op met het Endoscopiecentrum. Wij sturen u dan alsnog deze belangrijke aanvullende informatie toe. Heeft u nog een afspraak bij de screeningsverpleegkundige, dan geeft zij u de informatie en hoeft u niet te bellen.

Het onderzoek

Als u zich gemeld heeft bij de balie Maag-, Darm- en Leverziekten (het Endoscopiecentrum), kunt u plaatsnemen in de wachtkamer. Omdat er bij ons verschillende onderzoeken plaatsvinden, kan het lijken dat een ander voorgaat. Een verpleegkundige haalt u op uit de wachtkamer en neemt u mee naar de behandelkamer.

Bent u in ons ziekenhuis onder behandeling bij een maag-darm-leverarts, dan is het niet vanzelfsprekend dat uw eigen arts het onderzoek doet.

Daarna gaat het volgende gebeuren:

- er word een vragenlijst met u doorgenomen;
- het onderzoek wordt gedaan op de kamer met röntgenstraling;
- voor het inbrengen van de nasale scoop worden uw neusgaten verdoofd, omdat de scoop via uw neus wordt ingebracht;
- u gaat op uw rug of uw linkerzij op de onderzoekstafel liggen;
- tijdens het onderzoek wordt via de nasale scoop wat lucht ingeblazen, waardoor de slokdarm wat wijder open gaat staan en beter zichtbaar wordt. Waarschijnlijk moet u hiervan wat opboeren. De luchtwegen blijven vrij tijdens dit onderzoek, u kunt gewoon ademhalen;
- tijdens het inbrengen van de nasale scoop gaat er meteen een 'voerdraad' mee naar binnen. Deze voerdraad blijft achter in de dunne darm. Deze draad hebben we nodig voor het plaatsen van de voedingssonde. Als de sonde op zijn plaats zit, wordt de voerdraad verwijderd;
- de voedingssonde wordt op uw neus gefixeerd middels een pleister.
- op het uiteinde van de voedingssonde wordt een afsluitdopje geplaatst;
- bij het onderzoek kan geen familie of begeleiding aanwezig zijn, zij kunnen in de wachtkamer wachten;
- het onderzoek duurt 30 minuten.

Na het onderzoek

De eerste dagen na het inbrengen van de sonde voelt u deze steeds zitten. Vooral slikken geeft een vervelend gevoel. Meestal went u hier na een paar dagen aan.

Gebruik en verzorging van de neussonde

Doorspuiten van de voedingssonde

Om verstoppingen te voorkomen, is het belangrijk om de sonde regelmatig door te spuiten. U moet de sonde vier tot zes keer per dag doorspoelen met 10 - 20 ml lauwwarm kraanwater. Gebruik hiervoor een 5 ml spuitje.

Voor en na het gebruik van sondevoeding of het geven van medicatie moet de sonde in ieder geval doorgespoten worden.

Dit doet u als volgt:

- zet de sondevoeding stop;
- pak een 5 ml spuit en vul deze met lauwwarm kraanwater;
- koppel de spuit aan het verbindingstukje van de neussonde en draai het kraantje in de goede richting;
- druk de spuit nu met een beetje kracht leeg; herhaal bovenstaande 4–5 keer
- sluit het kraantje weer aan en koppel de spuit af;
- sluit het kraantje vervolgens af met een dopje.

Het toedienen van geneesmiddelen via de sonde

Als het kan neemt u geneesmiddelen in via de mond. Bij toediening via de sonde heeft een geneesmiddel in vloeibare vorm de voorkeur. Vraag uw arts om uw eventuele medicatie naar vloeibare vorm om te laten zetten.

Toediening van medicijnen via de sonde gaat als volgt:

- was de handen;
- stop de toediening van de sondevoeding;
- spoel de neussonde door met 30 ml lauw water;
- dien elk geneesmiddel apart toe en spoel steeds met 30 ml water door;
- spoel de katheter na het laatste geneesmiddel door met 30 ml lauw water;
- start weer met de toediening van sondevoeding.

Moet een tablet of capsule worden toegediend via de sonde, dan kunt u dit beter laten oplossen in water dan verpulveren. De inname werkt dan als volgt:

- verwijder de zuiger van de 50 ml spuit;
- doe de tablet of capsule-inhoud in de spuit;
- plaats de zuiger terug en trek ongeveer 30 ml lauw kraanwater op. Schud af en toe;
- dien het geneesmiddel toe zodra de tablet uiteengevallen en opgelost is.

Mondverzorging

Als u sondevoeding gebruikt kunt of mag u meestal niet eten of drinken. Hierdoor gebruikt u uw mond minder. Om infecties te voorkomen, is het belangrijk om uw mond goed te verzorgen:

- poets drie keer per dag het gebit met een fluoride tandpasta;
- poets één keer per dag ook uw tong;
- als u niet kunt poetsen, spoelt u de mond dan drie tot vier keer per dag met mondspoeling.

Verzorging van uw neus

U kunt uw neus verzorgen door een nat gaasje of wattenstokje te gebruiken. Het is belangrijk om de neuspleister twee keer per week te vervangen. Hiermee voorkomt u dat de pleister loslaat en de sonde eruit valt. Door de sonde net even anders vast te plakken, voorkomt u huidirritaties en drukplekken in de neus.

Verstopping

Vaak zijn medicijnen de oorzaak van een verstopping. Wat te doen bij verstopping:

- kneed het uitwendige deel van de sonde (niet knikken). Dit kunt u ook doen bij een dreigende verstopping;
- spuit de sonde door met een spuit (5 ml) gevuld met lucht. Zet de spuit op het aansluitstuk voor de voeding;
- werkt dit niet, dan kunt u ook lauw water proberen. Zet niet teveel kracht, want de sonde kan kapot gaan. Beweeg de spuit voorzichtig op en neer;
- herhaal deze handelingen meerdere keren.

(Pijn)klachten

Als er thuis klachten ontstaan of de sonde blijft na het opvolgen van bovenstaande adviezen verstopt, dan kunt u contact opnemen met:

- Endoscopiecentrum, telefoon (053) 487 33 18 (tijdens kantooruren);
- dienstdoende arts-assistent Interne Geneeskunde, bereikbaar via het centrale nummer van ons ziekenhuis, telefoon (053) 487 20 00 (buiten kantooruren).

Mogelijke complicaties

De meest voorkomende complicaties bij een neussonde zijn:

- een luchtweginfectie of longontsteking door het verslikken van de maaginhoud. Dit gebeurt vaker bij mensen die een kalmeringsmiddel hebben gehad of niet nuchter zijn;
- een beschadiging van het neusslijmvlies door het inbrengen van de sonde. Hierdoor kan een bloedneus ontstaan.

Belangrijke contactgegevens

- Polikliniek Maag-, Darm- en Leverziekten, Endoscopiecentrum, route D25, telefoon (053) 487 33 18.

Tenslotte

U heeft recht op juiste en volledige informatie. Pas als u voldoende inzicht heeft, kunt u weloverwogen toestemming geven voor een bepaalde behandeling of een bepaald onderzoek. Als iets u niet geheel duidelijk is, vraagt u de behandelend arts of verpleegkundige dan om nadere uitleg.